

שם:

ביתה:

תאריך:

מבחן מסכם – רמה גבוהה

משך המבחן: 90 דקות · סך הבול 100 נקודות · קראו את הסיפור בעיון, נמקו את תשובותיכם וכתבו במשפטים שלמים.

טבלת ניקוד		
חלק	ניקוד מרבי	ניקוד שהתקבל
חלק א': הבנת הנקרא	40	
חלק ב': מושגים ודרכי התמודדות	35	
חלק ג': ערכים, חשיבה והבעה בכתב	25	
סה"כ	100	

חלק א': הבנת הנקרא (40 נק')

הארנב של ה'4

איתי גילה אפליקציה שמוסיפה לתמונות אוזניים של ארנב ושפם של חתול. הוא לקח תמונה של נועם מהטקס, «קישט» אותה ושלח לקבוצת הכיתה עם הכיתוב: «הכירו את הארנב החדש של ה'4». תוך דקות הגיעו עשרות תגובות צוחקות, וכמה ילדים כבר העבירו את התמונה לקבוצות אחרות.

דניאל, החבר הכי טוב של איתי, הרגיש תקוע. מצד אחד לא רצה לריב עם איתי, ומצד שני ידע שנועם רגיש ובדיוק עבר תקופה קשה. בהתחלה עלתה לו מחשבה: «אם אגיד משהו, כולם יגידו שאני לא מבין בדיחות». אחר כך שאל את עצמו: האם זו עובדה, או רק מחשבה? דניאל התקשר לאיתי. «אני יודע שלא רצית לפגוע», אמר, «אבל אני דואג כשתמונה כזאת עוברת בין עשרות ילדים, ואני מבקש שתמחק ותבקש מכולם למחוק». איתי שתק רגע. «לא חשבתי על זה ככה», אמר, ומחק.

באותו ערב כתבה תמר לנועם בפרטי: «ראיתי, וזה לא בסדר. אני איתך». למחרת סיפר נועם ליועצת על מה שקרה, והיא שוחחה עם הכיתה על תמונות שאי אפשר להחזיר. איתי ביקש סליחה מנועם מול כולם.

1 בחרו את התשובה המדויקת ביותר. (6 נק')

א. מדוע הרגיש דניאל «תקוע»?

- כי לא ידע להשתמש באפליקציה
- כי היה לו קונפליקט בין החברות עם איתי לבין הדאגה לנועם
- כי המורה כעסה עליו
- כי הוא עצמו העביר את התמונה

ב. מה הייתה התוצאה של המשפט «האם זו עובדה, או רק מחשבה?»

- דניאל החליט לשתוק
- דניאל הבין שהפחד שלו אינו עובדה ובחר לפעול
- דניאל העביר את התמונה
- דניאל יצא מהקבוצה

2 השוו בין שתי הדמויות שעמדו לצד נועם. (8 נק')

תמר	דניאל	
		למי פנה?
		מה עשה?

3 הסקה: הסבירו את המשפט «תמונות שאי אפשר להחזיר». מה הוא מלמד על מה שקרה

בסיפור, גם אחרי שאיתי מחק את התמונה? (8 נק')

4 נתחו את דברי דניאל לאיתי: מצאו בהם את שלושת החלקים של מסר אני, והסבירו מדוע

הפתיחה «אני יודע שלא רצית לפגוע» עזרה לאיתי להקשיב. (9 נק')

5 עמדה: האם איתי הוא «ילד רע»? כתבו את עמדתכם ונמקו אותה בשני נימוקים מן

הסיפור. (9 נק')

חלק ב': מושגים ודרכי התמודדות (35 נק')

1 השלימו את המושג המתאים. (8 נק')

- א. רגשות מגיעים מעצמם, אבל ה _____ היא בחירה שלנו.
 ב. «אני לא מצליח לקלוע – _____» מזכיר שאפשר להשתפר.
 ג. מי שצוחק ומעודד את הפוגע ממלא את תפקיד ה _____.
 ד. לומר במילים שלנו את הרגש ששמענו נקרא _____.

2 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים ונמקו. (8 נק')

נכון / לא נכון

א. רגש חזק מוכיח שהמחשבה שגרמה לו נכונה.

נכון / לא נכון

ב. לעמוד לצד אפשר גם בלי להתעמת עם הפוגע מול כולם.

נכון / לא נכון

ג. הכללה חיובית, כמו «כל הבנים אמיצים», אינה בעייתית.

נכון / לא נכון

ד. פחד יכול לשמור עלינו במצבים מסוכנים באמת.

3 לכל מצב כתבו: מהו הכלי המתאים מהחוברת, ולמה דווקא הוא. (9 נק')

למה?	כלי מתאים	מצב
		יואב רועד לפני שהוא קורא חיבור מול הכיתה
		מיכל חושבת: «אף אחד בכיתה לא אוהב אותי»
		אריאל קיבל הודעה מזר שמבקש תמונה ושלא יספר להורים

4 מיינו את המשפטים לפי סוגם. (6 נק')

כל הילדים מהעיר ההיא רברבנים | הוא נראה מוזר, לא אשב לידו
 אני מתוסכל כשמפריעים לי, ואבקש לחכות | נשמע שהיה לך יום קשה
 כל השחקנים הגבוהים טובים בכדורסל | היא חדשה, בטח היא לא חכמה

הכללה	דעה קדומה על אדם	תקשורת מקרבת

5 בחרו את התשובה המדויקת ביותר. (4 נק')

א. מה ההבדל העיקרי בין «עומד מהצד» לבין «עומד לצד»?

- העומד לצד נמצא קרוב יותר פיזית
- העומד לצד עושה צעד כדי לעזור לנפגע
- העומד מהצד תמיד פוגע
- אין הבדל

ב. איזה משפט מבטא חמלה כלפי חבר שנכשל?

- «אמרתי לך שלא תצליח»
- «זה קורה לכולם, לא נורא, תשכח מזה»
- «אני רואה שזה כואב לך. רוצה שנתאמן יחד?»
- «בפעם הבאה תתאמץ יותר»

חלק ג': ערכים, חשיבה והבעה בכתב (25 נק')

1 חבר טוב שלכם מתחיל חרם על ילד בכיתה ומבקש שתצטרפו. הציגו שתי דרכי פעולה אפשריות, השוו ביניהן, ובחרו אחת עם שני נימוקים. (10 נק')

2 כתבו מחדש את ההודעה כמסר אני: «אתם ממש מגעילים, תמיד אתם מתחילים את המשחק בלי לחכות לי!» והסבירו במשפט אחד מה שיניתם. (7 נק')

3 כתבו פסקה (4 שורות): איזה כלי מהחוברת תיקחו איתכם לכיתה ו', ותארו מצב שבו הוא יעזור לכם. (8 נק')

בהצלחה!